

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w Białymstoku

Ranking

zawodów

deficytowych i nadwyżkowych

w woj. podlaskim

w 2013r.

Białystok, kwiecień 2014

**RAPORT OPRACOWANO
W WYDZIALE BADAŃ I ANALIZ
WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY
W BIAŁYMSTOKU**

Wersja elektroniczna raportu dostępna na stronie internetowej WUP

www.up.podlasie.pl

<http://www.up.podlasie.pl/index.php/strony/22201>

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
CEL OPRACOWANIA	4
PODSTAWA I METODOLOGIA OPRACOWANIA	5
1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.1. NOWO REJESTRUJĄCY SIĘ BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.2 BEZROBOTNI OGÓŁEM ZAREJESTROWANI W KOŃCU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO ..	10
1.3 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH WG PŁCI	15
1.4 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW	18
1.5 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE W WOJ. PODLASKIM	21
2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	26
3. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD)	30
4.1. ZAWODY NADWYŻKOWE	35
4.2 ZAWODY DEFICYTOWE	38
4.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE	41
PODSUMOWANIE I WNIOSKI	43

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z instrumentów dostarczających informacji z zakresu popytu i podaży pracy.

Jako jednolita metoda, służąca koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych (MZDiN) został wprowadzony w 2005r. przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy. Na podstawie opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy zaleceń metodycznych do prowadzenia Monitoringu sporządzane są cyklicznie raporty powiatowe, wojewódzkie i krajowe o charakterze diagnostycznym (raporty półroczne) oraz diagnostyczno-prognostycznym (raporty roczne).

Niniejszy raport ma charakter diagnostyczny i zawiera analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Cel opracowania

Obowiązek opracowywania analiz rynku pracy i badania popytu na pracę, w tym prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy. Zadanie to wynika z zapisów Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹.

Podstawowym celem Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest przedstawienie kompleksowej, aktualnej informacji na temat kształtowania się popytu i podaży pracy na regionalnym rynku pracy w 2013r. w przekroju zawodowym.

Porównanie struktury zawodowej popytu na pracę (ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy) i podaży pracy (zarejestrowanych bezrobotnych) pozwoli na:

- określenie obszarów nierównowagi między popytem a podażą siły roboczej (wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych),
- utworzenie rankingu zawodów wg wskaźników: intensywności nadwyżki/deficytu zawodów, długotrwałego bezrobocia, szansy uzyskania oferty.

Uzyskane informacje w tym zakresie będą stanowić źródło informacji pomocne przy:

- określaniu kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na regionalnym rynku pracy,

---

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, art. 8, ust.1pkt.3 (Dz. U. z 2004r. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.).

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

- właściwym planowaniu i prowadzeniu działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy oraz instytucje i organizacje zajmujące się problematyką bezrobocia,
- podnoszeniu jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy,
- inicjowaniu kierunków szkoleń osób bezrobotnych zgodnie z potrzebami rynku pracy, w celu zapewnienia ich większej efektywności,
- planowaniu kierunków kształcenia zawodowego dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
- prowadzeniu racjonalnego i zgodnego z potrzebami rynku pracy gospodarowania środkami Funduszu Pracy,
- sporządzaniu wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne
- prowadzeniu badań, analiz, prognoz i innych opracowań dotyczących rynku pracy.

Podstawa i metodologia opracowania

Niniejszy raport został sporządzony zgodnie z Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych i w oparciu o tablice wynikowe wygenerowane przy użyciu specjalnie przygotowanej aplikacji w ramach Systemu Informatycznego SYRIUSZ. Aplikacja ta pozwala na wydruk zestawień zawierających wyliczone wskaźniki, umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych i interpretację uzyskanych wyników. Stworzona w ten sposób baza informacyjna dostępna jest również dla innych osób zainteresowanych (<http://mz.praca.gov.pl>).

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanych do opracowania raportu były dane liczbowe dotyczące struktury zarejestrowanych bezrobotnych i wolnych miejsc pracy, zawarte w załącznikach do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy, sporządzanych przez powiatowe urzędy pracy: załączniku nr 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” za I i II półrocze 2013r. oraz załączniku nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” za I i II półrocze 2013r.”. Z tego też względu raport dotyczy jedynie części rynku pracy, tej objętej aktywnością powiatowych urzędów pracy.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Podstawą analizy struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy jest nowa Klasyfikacja Zawodów i Specjalności², która weszła w życie 1 lipca 2010 roku. W dokumencie tym **zawód** został zdefiniowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki. **Umiejętność** określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez **kwalifikacje zawodowe** rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych³.

Klasyfikacja została opracowana na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 (COM), zalecanego przez EUROSTAT krajom członkowskim Unii Europejskiej do stosowania w badaniach statystycznych i analizach rynku pracy i uwzględnia aktualną zarówno aktualną klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego, jak i strukturę zawodową na rynku pracy w Polsce.

Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy i obejmuje 2360 zawodów (specjalności), które zostały zagregowane w 444 grupy elementarne, a następnie w 132 grupy średnie, 43 duże i 10 wielkich, na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności). Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone zostały symbolem cyfrowym (kodem). Grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże – dwucyfrowym, grupy średnie – trzycyfrowym, a elementarne – czterocyfrowym. Poszczególnym zawodom i specjalnościom przyporządkowano kod sześciocyfrowy.

---

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010r. Nr 82, poz. 537), obowiązujące od 1 lipca 2010r.

³ Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010, s. 9

1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW

1.1. Nowo rejestrujący się bezrobotni według zawodów

W ciągu 2013r., w powiatowych urzędach pracy województwa podlaskiego zarejestrowało się 79729 nowych bezrobotnych. Napływ do bezrobocia był większy w stosunku do poprzedniego roku o 3578 osób, tj. o 4,7%. Spośród nowo rejestrujących się bezrobotnych, zawód posiadały 58363 osoby, tj. 73,2%.

Tab. 1. Nowo rejestrujący się bezrobotni w woj. podlaskim w latach 2012-2013 wg wielkich grup zawodów

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	2012r.		2013r.		wzrost/spadek	
	liczba	liczba	liczba	%	w liczbach (+/-)	w %
Ogółem, z tego:	76151	100,0	79729	100,0	+3578	+4,7
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	289	0,4	350	0,4	+61	+21,1
2. Specjaliści	10476	13,8	11370	14,3	+894	+8,5
3. Technicy i inny średni personel	10343	13,6	10441	13,1	+98	+0,9
4. Pracownicy biurowi	2399	3,2	2610	3,3	+211	+8,8
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8654	11,4	9382	11,8	+728	+8,4
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1115	1,5	1150	1,4	+35	+3,1
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14639	19,2	14855	18,6	+216	+1,5
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3461	4,5	3428	4,3	-33	-1,0
9. Pracownicy przy pracach prostych	4624	6,1	4766	6,0	+142	+3,1
10. Siły zbrojne	7	0,01	11	0,01	+4	+57,1
Bez zawodu	20144	26,5	21366	26,8	+1222	+6,1

Największy napływ osób bezrobotnych do ewidencji urzędów pracy odnotowano tradycyjnie w grupie robotników przemysłowych i rzemieślników (18,6% ogółu „napływów”), specjalistów (14,3%) i techników i innego średniego personelu (13,1%), a przede wszystkim w grupie bezrobotnych bez zawodu (26,8%).

W 2013 roku odnotowano zwiększony napływ prawie we wszystkich wielkich grupach zawodów, z wyjątkiem operatorów i monterów maszyn i urządzeń, gdzie liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych zmniejszyła się o 33 osoby. Wzrost napływów dotyczył głównie specjalistów (o 894 osoby), pracowników usług osobistych i sprzedawców (o 728 osób) oraz robotników przemysłowych i rzemieślników (o 216 osób) i pracowników biurowych (o 211 osób).

Tab. 2 Największy napływ do bezrobocia według dużych (2-cyfrowych) grup zawodów w 2013r.

Grupy zawodów	2013 rok	
	Nowo rejestrujący się bezrobotni	% do ogółu „napływów”
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych, w tym:	5342	6,7
- technicy mechanicy	1685	2,1
- technicy rolnicy i pokrewni	994	1,3
- technicy nauk fizycznych i technicznych	710	0,9
- technicy budownictwa	645	0,8
- technicy technologii żywności	485	0,6
Sprzedawcy i pokrewni, w tym:	4961	6,3
- sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	4371	5,5
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń, w tym:	4958	6,3
- mechanicy pojazdów samochodowych	1827	2,3
- ślusarze i pokrewni	1332	1,7
- mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	654	0,8
- ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	610	0,8
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni, w tym:	4850	6,1
- stolarze meblowi i pokrewni	1344	1,7
- piekarze, cukiernicy i pokrewni	1147	1,4
- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	964	1,2
- masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	423	0,5
- szwaczki, hafciarki i pokrewni	389	0,5
Pracownicy usług osobistych, w tym:	3779	4,8
- kucharze	1375	1,7
- fryzjerzy	817	1,0
- gospodarze budynków	800	1,0
- kelnerzy	360	0,5
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania, w tym:	3152	4,0
- specjaliści do spraw administracji i rozwoju	1633	2,1
- specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	518	0,7
- specjaliści do spraw reklamy i marketingu	366	0,5
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wył. elektryków), w tym:	3134	4,0
- murarze i pokrewni	860	1,1
- hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	496	0,6
- cieśle i stolarze budowlani	309	0,4
- malarze i pokrewni	289	0,4
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie, w tym:	3080	3,9
- robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1171	1,5
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	862	1,1
- robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	419	0,5
- robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	358	0,5
Średni personel do spraw biznesu i administracji, w tym:	2592	3,3

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Grupy zawodów	2013 rok	
	Nowo rejestrujący się bezrobotni	% do ogółu „napływów”
- średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1465	1,8
- przedstawiciele handlowi	257	0,3
- pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	243	0,3
- księgowi	195	0,2
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych, w tym:	2585	3,3
- inżynierowie budownictwa	387	0,5
- specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	315	0,4

Na poziomie poszczególnych zawodów i specjalności (wg kodu 6-cyfrowego) najczęściej bezrobotnych zarejestrowało się w 2013 roku w zawodach (Tab.3):

Tab. 3 Największy napływ osób do bezrobocia według 6-cyfrowych kodów zawodów w 2013r.

Kod zawodu	Napływ bezrobotnych ogółem w zawodach:	2013r.	
		liczba	%
"000000"	Bez zawodu	21366	26,8
"522301"	Sprzedawca*	4025	5,0
"331403"	Technik ekonomista*	1317	1,7
"722204"	Ślusarz*	1299	1,6
"311504"	Technik mechanik*	1186	1,5
"931301"	Robotnik budowlany	1171	1,5
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	1037	1,3
"753105"	Krawiec*	938	1,2
"752205"	Stolarz*	930	1,2
"242217"	Specjalista administracji publicznej	855	1,1
"711202"	Murarz*	829	1,0
"235107"	Pedagog	781	1,0
"314207"	Technik rolnik*	781	1,0
"515303"	Robotnik gospodarczy	774	1,0

Spośród nowo rejestrujących w 2013 roku, osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły 13,5% (10744 osoby). W porównaniu do sytuacji z poprzedniego roku, napływ absolwentów do rejestrów bezrobotnych był większy o 169 osób, tj. o 1,6%, natomiast ich udział w ogólnej zbiorowości nowo rejestrujących się bezrobotnych zmniejszył się o 0,4 punktu proc.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

W 2013 roku najwięcej absolwentów rejestrowało się w zawodach (Tab.4):

Tab. 4 Największy napływ absolwentów do bezrobocia według 6-cyfrowych kodów zawodów w 2013r.

Kod zawodu	Napływ absolwentów w zawodach:	2013r.	
		liczba	% do ogółu absolwentów
"000000"	Bez zawodu	4369	40,7
"522301"	Sprzedawca*	248	2,3
"242217"	Specjalista administracji publicznej	211	2,0
"235107"	Pedagog	195	1,8
"242190"	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	189	1,8
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	153	1,4
"263102"	Ekonomista	149	1,4
"512002"	Kucharz małej gastronomii*	127	1,2
"514101"	Fryzjer*	121	1,1
"261906"	Prawnik legislator	115	1,1

Największy napływ do bezrobocia zaobserwowano w grupie absolwentów nie posiadających zawodu – głównie absolwentów liceów ogólnokształcących (40,7% ogółu nowo rejestrujących się absolwentów), licznie reprezentowani też byli absolwenci szkół wyższych, głównie kierunków humanistycznych i ekonomicznych.

1.2 Bezrobotni ogółem zarejestrowani w końcu okresu sprawozdawczego

W końcu 2013r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 70889 bezrobotnych. W porównaniu do końca poprzedniego roku liczba bezrobotnych zwiększyła się o 2184 osoby, tj. o 3,2%. Stopa bezrobocia dla województwa wyniosła 15,1%, tj. o 0,4 punktu proc. więcej niż w końcu 2012r.

W populacji bezrobotnych dominują osoby posiadające zawód. W końcu 2013r. zbiorowość ta liczyła 53395 osób (75,3% ogółu bezrobotnych w województwie) i w ciągu roku zwiększyła się o 1652 osoby, tj. o 3,2%. Bez zawodu natomiast było 17494 zarejestrowanych bezrobotnych (24,7%), tj. o 532 osoby więcej niż w końcu 2012r. (o 3,1%).

Statystyka dla osób bezrobotnych poprzednio pracujących sporządzana jest według zawodu, w jakim bezrobotni ci poszukują pracy i do wykonywania tego zawodu mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

dokumentem, bądź odpowiednim, minimum 6-miesięcznym, stażem pracy w danym zawodzie. Natomiast grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby, które nie posiadają świadectwa czy dyplomu ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu oraz osoby, które nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie. Są to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Tab. 5 Bezrobotni zarejestrowani w końcu 2013r. wg wielkich grup zawodów

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	2012		2013		wzrost/spadek	
	liczba	%	liczba	%	w liczbach	w %
Ogółem, z tego:	68705	100,0	70889	100,0	+2184	+3,2
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	234	0,3	273	0,4	+39	+16,7
2. Specjaliści	7121	10,4	7329	10,3	+208	+2,9
3. Technicy i inny średni personel	9181	13,4	9507	13,4	+326	+3,6
4. Pracownicy biurowi	2128	3,1	2248	3,2	+120	+5,6
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8413	12,2	8802	12,4	+389	+4,6
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1421	2,1	1421	2,0	0	0,0
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15015	21,9	15394	21,7	+379	+2,5
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3252	4,7	3338	4,7	+86	+2,6
9. Pracownicy przy pracach prostych	4969	7,2	5078	7,2	+109	+2,2
10. Siły zbrojne	9	0,01	5	0,01	-4	-44,4
Bez zawodu	16962	24,7	17494	24,7	+532	+3,1

Podobnie jak w latach poprzednich, struktura zawodowa zarejestrowanych w końcu 2013r. bezrobotnych zdominowana była przez 3 wielkie grupy zawodów, a mianowicie: robotników przemysłowych i rzemieślników (21,7% ogółu bezrobotnych), techników i inny średni personel (13,4%) oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców (12,4%). Najmniej licznie z kolei reprezentowani byli wśród bezrobotnych przedstawiciele sił zbrojnych (0,01% ogółu), przedstawiciele władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (0,4%), rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (2,0%) oraz pracownicy biurowi (3,2%).

W 2013 roku największy wzrost poziomu bezrobocia nastąpił w grupie osób bez zawodu (o 532 osoby), wśród pracowników usług osobistych i sprzedawców (o 389 osób), robotników przemysłowych i rzemieślników (o 379 osób) oraz w grupie

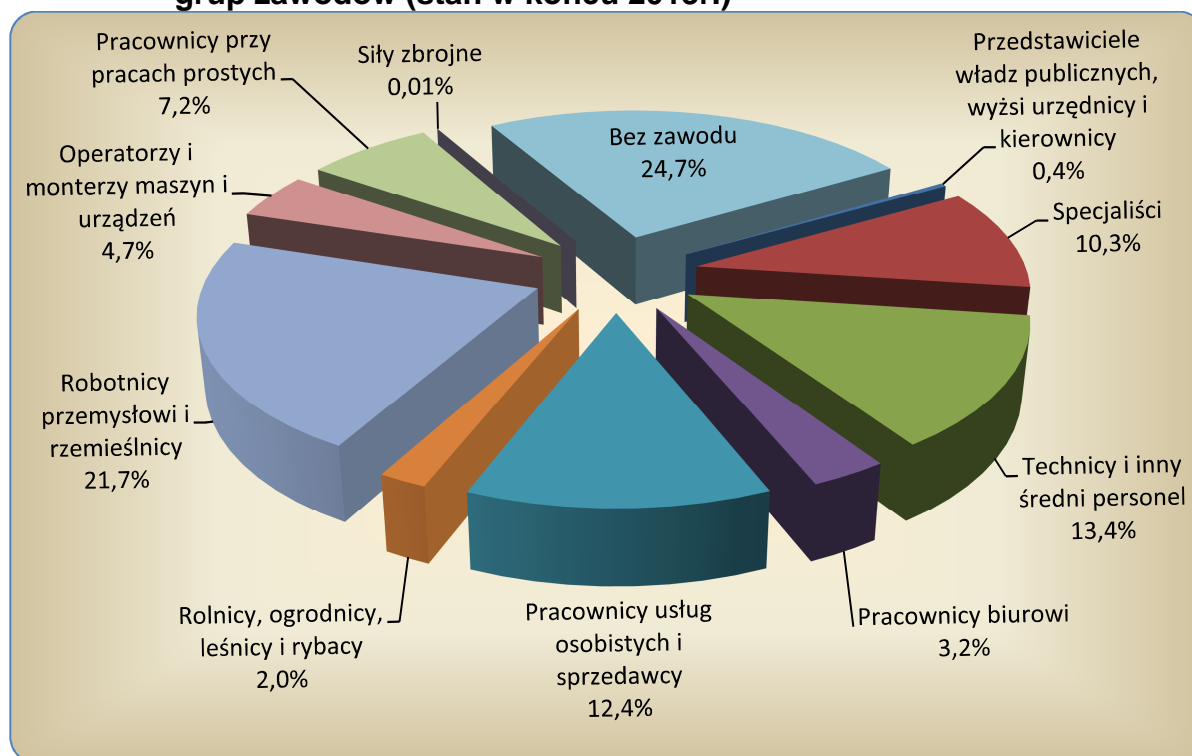

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

techników i innego średniego personelu (o 326 osób). Nieznaczny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych dotyczył jedynie pracowników sił zbrojnych (o 4 osoby), natomiast na poziomie poprzedniego roku pozostała liczba bezrobotnych rolników, ogrodników, leśników i rybaków.

Przyglądając się bliżej poszczególnym **specjalnościom na poziomie wyższego wykształcenia**, należy podkreślić, że od kilku lat najliczniejszą grupę stanowią specjaliści do spraw administracji i rozwoju (1194 osoby), wizytatorzy i specjaliści metod nauczania (496 osób), ekonomiści (493 osoby), nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (467 osób), specjaliści do spraw zarządzania i organizacji (299 osób), specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani (283 osoby), specjaliści do spraw reklamy i marketingu (266 osób), specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni (247 osób), filolodzy i tłumacze (243 osoby) oraz filozofowie, historycy i politolodzy (239 osób).

Wykres 1. Struktura zawodowa bezrobotnych w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu 2013r.)

Poniżej przedstawiono ranking, w którym zostało uwzględnionych 19 elementarnych (4-cyfrowych) najczęściej występujących wśród bezrobotnych grup zawodów (zarejestrowani bezrobotni stanowili co najmniej 1,0% ogółu bezrobotnych w województwie).

Tab. 6. Lista rankingowa 19 elementarnych grup zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu 2013r.)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	2013r.	
			liczba	% do ogółu bezrob.
1.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	4211	5,9
2.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	1655	2,3
3.	3115	Technicy mechanicy	1476	2,1
4.	7222	Ślusarze i pokrewni	1421	2,0
5.	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1343	1,9
6.	5120	Kucharze	1314	1,9
7.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1232	1,7
8.	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1218	1,7
9.	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	1194	1,7
10.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1187	1,7
11.	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1096	1,5
12.	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	1045	1,5
13.	7112	Murarze i pokrewni	1034	1,5
14.	9112	Pomoce i sprzętaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	936	1,3
15.	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	929	1,3
16.	5153	Gospodarze budynków	864	1,2
17.	5141	Fryzjerzy	778	1,1
18.	7412	Elektromechanicy i elektrycy	756	1,1
19.	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	717	1,0

Podobnie jak w latach poprzednich, na czele rankingu uplasowali się sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - najliczniejsza wśród osób bezrobotnych grupa zawodowa, licząca 4211 osoby, tj. 5,9% ogółu bezrobotnych. Mimo że do tej grupy adresowanych jest najwięcej propozycji zatrudnienia, jest to obecnie zawód nadwyżkowy na podlaskim rynku pracy.

Kolejne pozycje na powyższej liście są zdominowane przez przedstawicieli dwóch wielkich grup zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników (mechaników pojazdów samochodowych, ślusarzy, stolarzy meblowych, piekarzy, cukierników, krawców, kuśnierzy, kapeluszników, murarzy, elektromechaników i elektryków) oraz techników i innego średniego personelu (techników mechaników, średniego personelu do spraw statystyki, techników rolnictwa i techników nauk fizycznych i technicznych). Większość z wymienionych zawodów należy do grupy nadwyżkowych.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

W rankingu zawodów najliczniej reprezentowanych przez zarejestrowanych bezrobotnych wystąpił również zawód z grupy specjalistów: na poz. 9 specjalista do spraw administracji i rozwoju (1194 osoby, tj. 1,7% ogółu bezrobotnych), będący zawodem nadwyżkowym na podlaskim rynku pracy.

Wykres 2. Ranking 20 specjalności najczęściej występujących wśród podlaskich bezrobotnych wg 6-cyfrowych kodów (stan w końcu 2013r.)

1.3 Struktura zawodowa bezrobotnych wg płci

W zbiorowości bezrobotnych zarejestrowanych w końcu 2013r. kobiety stanowiły 45,6% (32303), a mężczyźni 54,4% (38586). W ciągu roku liczba bezrobotnych kobiet zwiększyła się o 750 (o 2,4%), a mężczyzn o 1434 (o 3,9%). Zmniejszył się natomiast udział kobiet w bezrobociu ogółem o 0,3 punktu proc. (w końcu 2012r. wynosił on 45,9%).

Tab. 7 Bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów w podziale na płeć (stan w końcu 2013 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		z tego:			
	liczba	%	Kobiety		Mężczyźni	
			liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	70889	100,0	32303	100,0	38586	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	273	0,4	106	0,3	167	0,4
2. Specjaliści	7329	10,3	4706	14,6	2623	6,8
3. Technicy i inny średni personel	9507	13,4	4649	14,4	4858	12,6
4. Pracownicy biurowi	2248	3,2	1493	4,6	755	2,0
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8802	12,4	6628	20,5	2174	5,6
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1421	2,0	728	2,3	693	1,8
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15394	21,7	3350	10,4	12044	31,2
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3338	4,7	746	2,3	2592	6,7
9. Pracownicy przy pracach prostych	5078	7,2	1955	6,1	3123	8,1
10. Siły zbrojne	5	0,01	0	0,0	5	0,01
Bez zawodu	17494	24,7	7942	24,6	9552	24,8

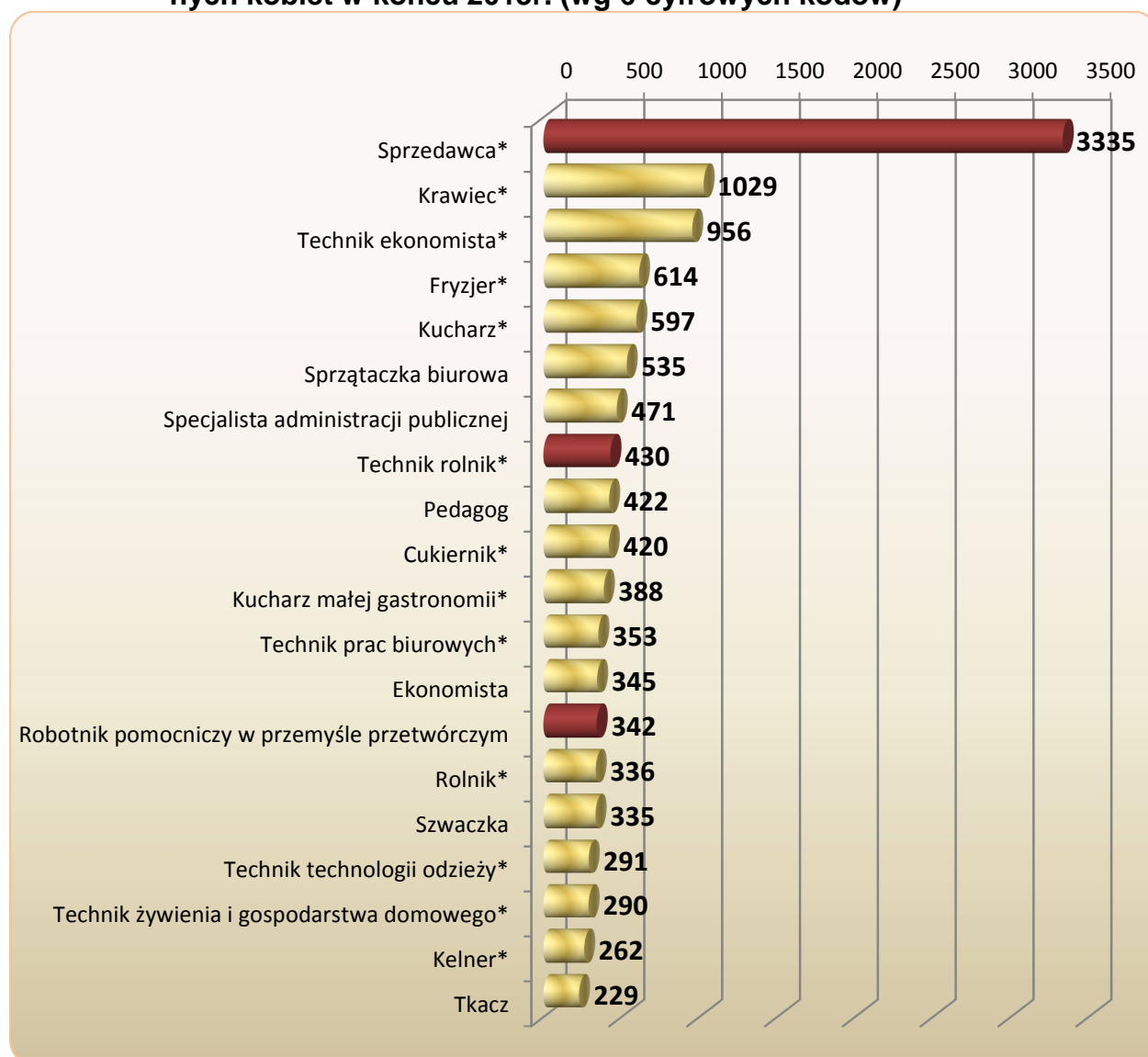
Struktura zawodowa bezrobotnych kobiet zdecydowanie różni się od struktury zawodowej bezrobotnych mężczyzn. Wśród kobiet większy udział zaznaczył się w grupach zawodowych związanych z wyższym i średnim poziomem wykształcenia. I tak: 14,6% bezrobotnych kobiet stanowiły specjalistki, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek osób z wyższym wykształceniem wyniósł zaledwie 6,8%. Podobnie wyraźne różnice zaznaczyły się w stosunku do osób zaliczanych do grupy zawodowej pracowników biurowych (4,6% wśród bezrobotnych kobiet i 2,0% wśród bezrobotnych mężczyzn) i w mniejszym stopniu - w grupie techników i innego średniego personelu (14,4% wśród bezrobotnych kobiet i 12,6% wśród bezrobotnych mężczyzn). Największe dysproporcje, jeśli chodzi o przewagę kobiet, dotyczą jednak

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

grupy pracowników usług osobistych i sprzedawców (20,5% wśród bezrobotnych kobiet i tylko 5,6% wśród bezrobotnych mężczyzn).

Z kolei w grupie bezrobotnych mężczyzn większy udział mieli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (31,2% wśród bezrobotnych mężczyzn i 10,4% wśród bezrobotnych kobiet), operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (6,7% wśród bezrobotnych mężczyzn i 2,3% wśród bezrobotnych kobiet) oraz pracownicy przy pracach prostych (8,1% wśród bezrobotnych mężczyzn i 6,1% wśród bezrobotnych kobiet), czyli przedstawiciele grup zawodów związanych z niższymi poziomami wykształcenia.

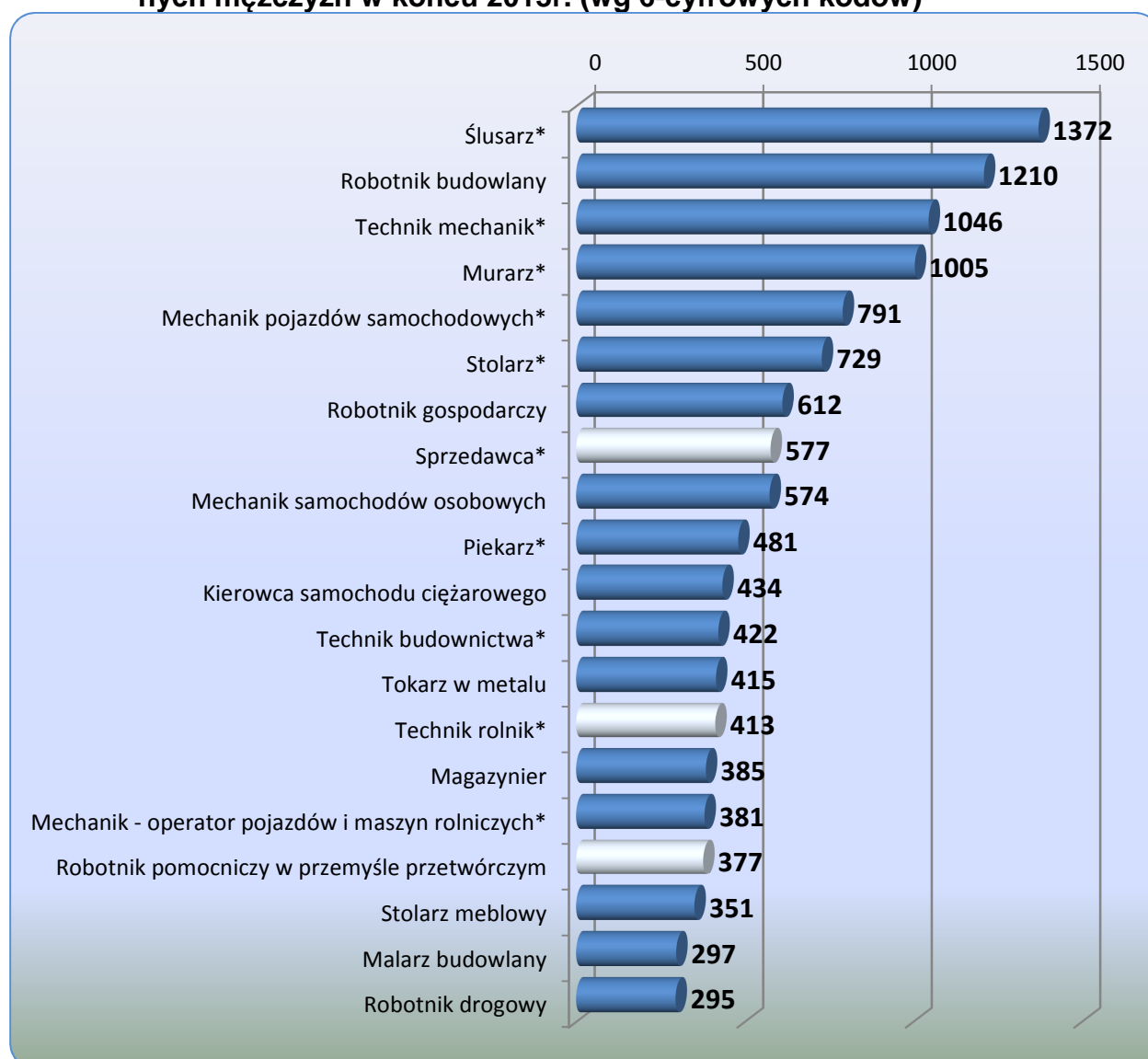
Wykres 3. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych kobiet w końcu 2013r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Kolorem ciemniejszym zaznaczono zawody powtarzające się wśród kobiet i mężczyzn.

Wykres 4. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych mężczyzn w końcu 2013r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Kolorem jaśniejszym zaznaczono zawody powtarzające się wśród kobiet i mężczyzn.

Zróżnicowanie zawodowe między tymi dwiema grupami bezrobotnych jest duże. Ranking najliczniejszych zawodów bezrobotnych kobiet zdominowany był przez zawody związane ze sferą handlu i usług (sprzedawca, krawiec, fryzjer, kucharz, cukiernik, szwaczka, kelner, tkacz) oraz z pracami biurowymi; wystąpiły tu również zawody na poziomie wykształcenia wyższego (specjalista administracji publicznej, pedagog, ekonomista). Z kolei bezrobotni mężczyźni licznie reprezentowali zawody budowlane, zawody związane z kierowaniem i naprawą pojazdów samochodowych oraz z przemysłem przetwórczym i maszynowym.

1.4 Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów

Grupą bezrobotnych, objętą monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w szkole, ukończenia kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub od nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych, zwane w skrócie absolwentami. Grupa ta obejmowała w końcu 2013r. 4477 osób bezrobotnych i stanowiły one 6,3% ogółu bezrobotnych. W ciągu roku liczba bezrobotnych absolwentów zmniejszyła się o 45 osób, tj. o 1,0%, a udział tej grupy wśród ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 0,3 punktu proc.

Tab. 8 Bezrobotni absolwenci w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu 2013 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		w tym absolwenci	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	70889	100,0	4477	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	273	0,4	1	0,02
2. Specjaliści	7329	10,3	1139	25,4
3. Technicy i inny średni personel	9507	13,4	601	13,4
4. Pracownicy biurowi	2248	3,2	111	2,5
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8802	12,4	399	8,9
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1421	2,0	26	0,6
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15394	21,7	310	6,9
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3338	4,7	44	1,0
9. Pracownicy przy pracach prostych	5078	7,2	76	1,7
10. Siły zbrojne	5	0,01	1	0,02
Bez zawodu	17494	24,7	1769	39,5

Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów różni się zdecydowanie od struktury ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Wśród bezrobotnych absolwentów najliczniej reprezentowaną grupą zawodową są specjaliści. W końcu 2013r. do grupy tej zaliczono 1139 osób i stanowiły one 25,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów. Wśród ogółu bezrobotnych osoby z wyższym wykształceniem stanowiły 10,3%. Udział specjalistów wśród bezrobotnych absolwentów jest więc 2,5-krotnie większy niż w ogólnej zbiorowości bezrobotnych.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Drugą pod względem liczebności grupą zawodową wśród bezrobotnych absolwentów są technicy i inny średni personel – w końcu 2013r. zarejestrowanych było 601 osób. Stanowiły one 13,4% bezrobotnych absolwentów, a więc podobny odsetek jak wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (13,4%).

Wysoki jest też w populacji bezrobotnych absolwentów udział osób nie posiadających żadnego zawodu i znacznie przewyższa on analogiczny wskaźnik w ogólnej liczbie bezrobotnych: odpowiednio 39,5% wobec 24,7% (jak przed rokiem).

Tab. 9 Lista rankingowa elementarnych grup zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów w woj. podlaskim (stan w końcu 2013r.)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	2013r.	
			liczba	% do ogółu bezrob. absolw.
1.	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	192	4,3
2.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	113	2,5
3.	5141	Fryzjerzy	105	2,3
4.	5120	Kucharze	96	2,1
5.	3115	Technicy mechanicy	92	2,1
6.	2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	86	1,9
7.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	85	1,9
8.	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	73	1,6
9.	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	71	1,6
10.	2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	63	1,4
11.	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	56	1,3
12.	2631	Ekonomiści	55	1,2
13.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	49	1,1
14.	2643	Filolodzy i tłumacze	46	1,0

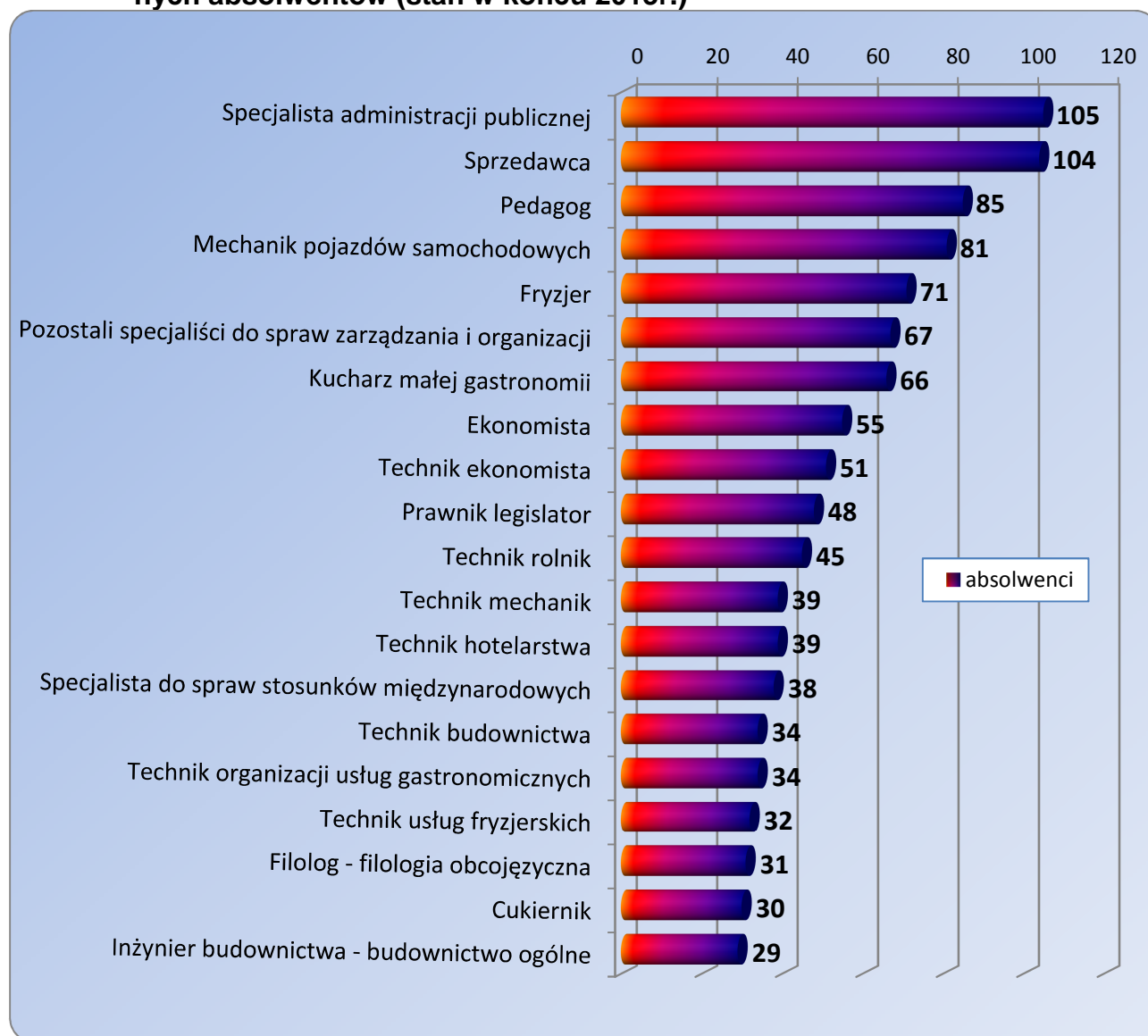
Wśród zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów szkół najliczniej wystąpiły osoby z wykształceniem wyższym i średnim. Wśród bezrobotnych absolwentów wyższych uczelni najwięcej było specjalistów do spraw administracji i rozwoju (192 osoby – 4,3%), wizytatorów i specjalistów metod nauczania (86 osób – 1,9%), specjalistów do spraw zarządzania i organizacji (73 osoby – 1,6%) oraz specjalistów z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowanych (63 osoby – 1,4%). Z kolei największe grupy zawodowe bezrobotnych absolwentów szkół średnich to: technicy mechanicy (92 osoby – 2,1%), średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych (71 osób – 1,6% ogółu absolwentów) oraz technicy rolnictwa i pokrewni (56 osób – 1,3%). Licz-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

nie reprezentowani byli również wśród bezrobotnych absolwentów przyszli sprzedawcy (113 osób – 2,5% ogółu zarejestrowanych absolwentów), fryzjerzy (105 osób – 2,3%) i kucharze (96 osób – 2,1%).

Wykres 5. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów (stan w końcu 2013r.)

W powyższym rankingu najliczniejszych zawodów bezrobotnych absolwentów, w odróżnieniu od rankingu zawodów przedstawionego dla ogółu bezrobotnych, wystąpiła duża liczba specjalistów (8 pozycji) oraz techników i innego średniego personelu (5 pozycji). Brak tu natomiast zawodów z grupy pracowników przy pracach prostych, robotników pomocniczych w przemyśle.

1.5 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie w woj. podlaskim

Kolejną z grup bezrobotnych, objętych monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby długotrwałe bezrobotne, tj. poprzednio pracujące, pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy. Wśród ogółu bezrobotnych woj. podlaskiego grupa ta stanowiła w końcu 2013r. 32,7% (23151 osób) i w stosunku do stanu z końca 2012r. zwiększyła się o 1834 osoby, tj. o 8,6%. Jest to grupa bezrobotnych, której sytuacja uległa pogorszeniu w stopniu znacznie większym niż wśród ogółu bezrobotnych, wśród których poziom bezrobocia zwiększył się w tym okresie o 3,2%.

Tab. 10 Długotrwałe bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu 2013 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		Długotrwałe bezrobotni	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	70889	100,0	23151	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	273	0,4	70	0,3
2. Specjaliści	7329	10,3	1747	7,5
3. Technicy i inny średni personel	9507	13,4	3051	13,2
4. Pracownicy biurowi	2248	3,2	865	3,7
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8802	12,4	3525	15,2
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1421	2,0	612	2,6
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15394	21,7	6491	28,0
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3338	4,7	1424	6,2
9. Pracownicy przy pracach prostych	5078	7,2	2417	10,4
10. Siły zbrojne	5	0,01	2	0,01
Bez zawodu	17494	24,7	2947	12,7

Długotrwałe bezrobotni to w woj. podlaskim w przeważającej mierze osoby pracujące poprzednio jako robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 28,0% ogółu długotrwałe bezrobotnych (wobec 21,7%-udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych), pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 15,2% (wobec 12,4%) oraz technicy i inny średni personel – 13,2% (wobec 13,4%). Najmniej licznie wśród osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy występowały przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – 0,3% (wobec 0,4%), rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 2,6% (wobec 2,0%), pracownicy biurowi – 3,7% (wobec 3,2%) oraz operatorzy i mon-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

terzy maszyn i urządzeń, którzy stanowili 6,2% długotrwale bezrobotnych (wobec 4,7% wśród ogółu bezrobotnych).

W zbiorowości osób długotrwale bezrobotnych najliczniej reprezentowane były (podobnie jak przed rokiem) następujące 4-cyfrowe grupy zawodowe:

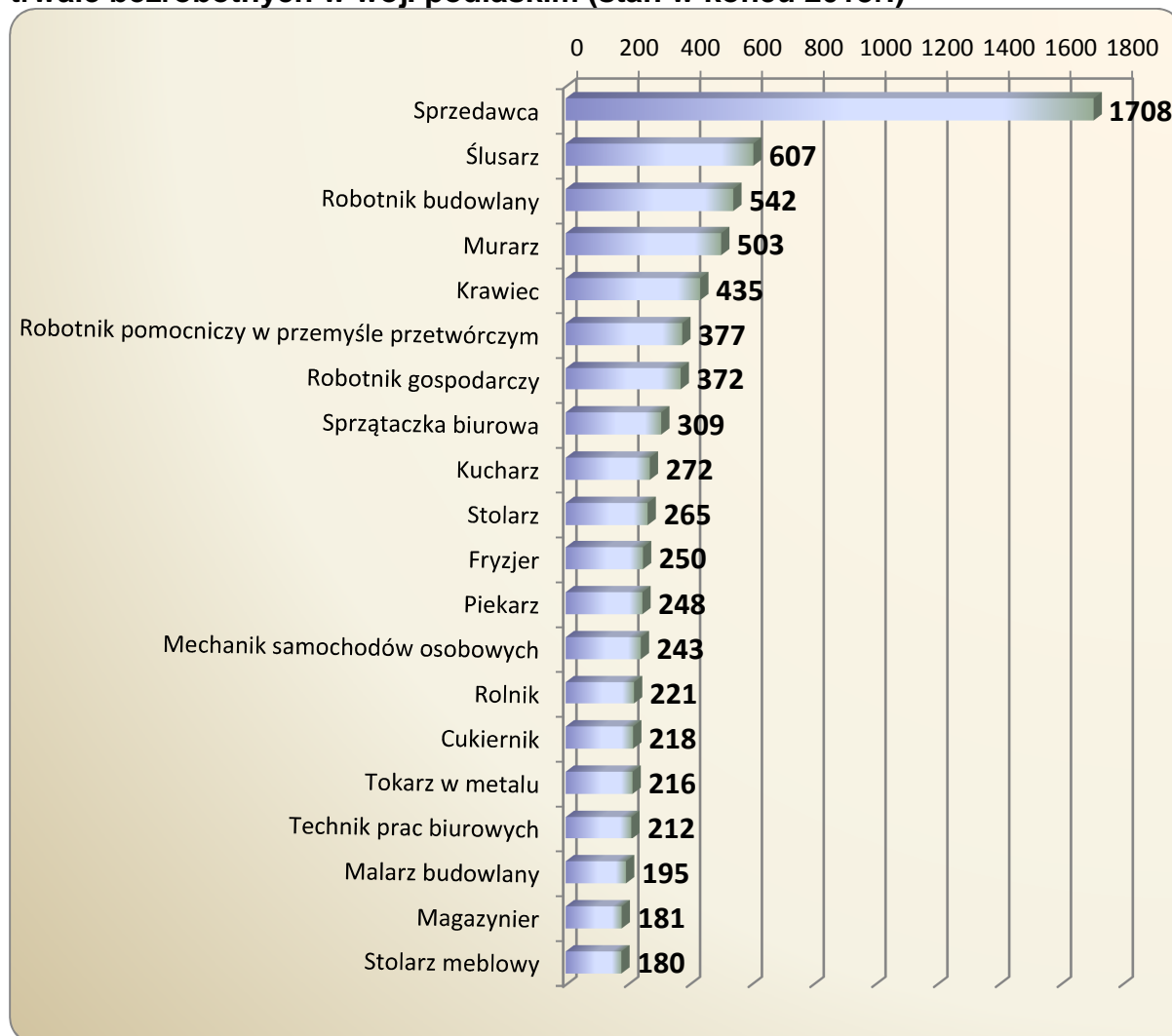
Tab. 11. Lista rankingowa elementarnych grup zawodów najczęściej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu 2013r.)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	2013r.	
			liczba	% do ogółu długotrwale bezr.
1.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	1818	7,9
2.	7222	Ślusarze i pokrewni	621	2,7
3.	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	542	2,3
4.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	540	2,3
5.	7112	Murarze i pokrewni	504	2,2
6.	9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	482	2,1
7.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	479	2,1
8.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	477	2,1
9.	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	463	2,0
10.	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	455	2,0
11.	5120	Kucharze	422	1,8
12.	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	420	1,8
13.	3115	Technicy mechaniccy	412	1,8
14.	5153	Gospodarze budynków	388	1,7
15.	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	335	1,4
16.	7412	Elektromechanicy i elektrycy	328	1,4
17.	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	315	1,4

Wymienione grupy zawodowe należą jednocześnie do najliczniejszych subpopulacji bezrobotnych i związane są ze średnimi i niższymi poziomami wykształcenia.

Wykres 6. Ranking*) zawodów najliczniej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu 2013r.)

*) Ranking obejmuje 20 zawodów (wg 6-cyfrowych kodów), w których długotrwale bezrobotni stanowili co najmniej 33,3% i wystąpili najliczniej.

Wśród zawodów osób bezrobotnych długotrwale najliczniejsze były zawody związane z handlem, gastronomią i usługami (sprzedawca, krawiec, sprzątaczką, kucharz, stolarz, fryzjer, piekarz, mechanik samochodów osobowych, cukiernik) oraz zawody związane z budownictwem i przemysłem (ślusarz, robotnik budowlany, murarz, robotnik pomocniczy w przemyśle, tokarz w metalu, malarz budowlany).

Wskaźnikiem, który pozwala na wskazanie zawodów, w których najwięcej osób bezrobotnych pozostaje bez pracy powyżej 12 miesięcy, jest **wskaźnik długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie**. Wskaźnik ten jest liczony jako stosunek liczby długotrwale bezrobotnych występujących w danym zawodzie do ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w tym zawodzie. Można więc wysnuć wnioski, że kształcenie w takim zawodzie bez dostosowania programu nauczania do aktual-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

nych potrzeb gospodarki może spowodować w przyszłości długotrwałe problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

Poniżej przedstawiono listę rankingową grup zawodów o najwyższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia. Listę tę wyłoniono spośród liczących się ilościowo grup zawodów, tj. takich, w których zarejestrowanych było co najmniej 150 osób długotrwałe bezrobotnych, natomiast wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 0,33 lub więcej.

Tab. 12 Ranking elementarnych zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w woj. podlaskim (stan w końcu 2013r.)

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Liczba długotrwałe bezrobotnych
1.	7131	Malarze i pokrewni	0,54	222
2.	9629	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,54	170
3.	6111	Rolnicy upraw polowych	0,53	162
4.	7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	0,52	261
5.	9112	Pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	0,51	482
6.	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	0,50	463
7.	9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	0,50	199
8.	7112	Murarze i pokrewni	0,49	504
9.	7126	Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	0,47	267
10.	7115	Cieśle i stolarze budowlani	0,46	162
11.	8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	0,46	246
12.	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	0,46	315
13.	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	0,45	159
14.	8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	0,45	193
15.	5153	Gospodarze budynków	0,45	388
16.	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	0,44	542
17.	7222	Ślusarze i pokrewni	0,44	621
18.	7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	0,43	328
19.	9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	0,43	186
20.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	0,43	1818
21.	4110	Pracownicy obsługi biurowej	0,43	283
22.	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,42	455
23.	7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	0,41	159
24.	7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	0,40	276
25.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,40	477
26.	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,39	281
27.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	0,39	479
28.	4321	Magazynierzy i pokrewni	0,38	205

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Liczba długotrwanie bezrobotnych
29.	6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	0,38	222
30.	3112	Technicy budownictwa	0,36	230
31.	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	0,36	157
32.	5141	Fryzjerzy	0,35	275
33.	3144	Technicy technologii żywności	0,35	153

Jak wynika z powyższego zestawienia, do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą zawody z grupy robotników przemysłowych i rzemieślników: związane z budownictwem (m.in. malarze, murarze, hydraulicy i monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych, cieśle i stolarze budowlani), przemysłem metalowym (ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych, ślusarze, elektromechanicy i elektromonterzy, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych), odzieżowym (rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów, szwaczki i hafciarki, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy), spożywczym (masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb, piekarze, cukiernicy). Wystąpiły także zawody związane z rolnictwem (rolnicy upraw polowych, operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych). Dużą grupę stanowili pracownicy przy pracach prostych (m.in. pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, robotnicy pracujący przy przeładunku towarów, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym).

Były to więc zawody związane z przemysłem, usługami prostymi oraz z niższymi poziomami wykształcenia. Do zawodów generujących długotrwałe bezrobocie należy także zaliczyć zawód sprzedawcy sklepowego oraz pracownika obsługi biurowej, jednakże do tych zawodów kierowanych jest najwięcej ofert pracy.

2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W ciągu 2013r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego 23063 oferty pracy do wykorzystania, z tego 76% dotyczyło miejsc pracy w zakładach sektora prywatnego, a 24% w zakładach sektora publicznego. Oferty pracy subsydiowanej stanowiły 45% wszystkich propozycji zatrudnienia, będących w dyspozycji urzędów pracy. W porównaniu do 2012r. liczba ofert pracy zwiększyła się o 3452, tj. o 17,6% (19611). Wzrost dotyczył wszystkich wielkich grup, a w największym stopniu dotyczył liczby ofert dla robotników przemysłowych i rzemieślników (o 1169 ofert więcej, tj. o 31,9%), dla pracowników przy pracach prostych (o 1123 więcej, tj. o 39,7%) oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców (o 466 więcej, tj. o 8,6%).

Tab. 13 Struktura ofert pracy wg wielkich grup zawodów w 2013r.

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	2012r.		2013r.		Wzrost/spadek	
	Liczba ofert pracy*)	%	Liczba ofert pracy*)	%	w liczbach	w %
Ogółem, w tym:	19611	100,0	23063	100,0	+3452	+17,6
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	132	0,7	150	0,7	+18	+13,6
2. Specjaliści	1273	6,5	1421	6,2	+148	+11,6
3. Technicy i inny średni personel	1930	9,8	2129	9,2	+199	+10,3
4. Pracownicy biurowi	2669	13,6	2844	12,3	+175	+6,6
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	5410	27,6	5876	25,5	+466	+8,6
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	147	0,7	188	0,8	+41	+27,9
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3664	18,7	4833	21,0	+1169	+31,9
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1395	7,1	1582	6,9	+187	+13,4
9. Pracownicy przy pracach prostych	2830	14,4	3953	17,1	+1123	+39,7
10. Siły zbrojne	0	0,0	0	0,0	0	-
Bez zawodu	161	0,8	87	0,4	-74	-46,0

*) liczba ofert pracy skorygowana o oferty wycofane przez pracodawców

W 2013r. najwięcej propozycji pracy skierowanych było do 4 grup zawodowych: pracowników usług osobistych i sprzedawców (25,5% ofert), robotników przemysłowych i rzemieślników (21,0%), pracowników przy pracach prostych (17,1% ogółu ofert) i pracowników biurowych (12,3%).

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Najmniej ofert pracy kierowanych było do przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (0,7% ogółu ofert) oraz rolników, ogrodników, leśników i rybaków (0,8%). Nie było także zapotrzebowania na żołnierzy zawodowych.

Wykres 7. Porównanie struktury zawodowej ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy woj. podlaskiego w 2013r. oraz zarejestrowanych w końcu 2013r. bezrobotnych (wg wielkich grup zawodów)

Z zestawienia struktury zawodowej ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy i zarejestrowanych bezrobotnych wynika, że największe dysproporcje między podażą pracy a popytem na nią dotyczą: grupy pracowników biurowych (3,2% w strukturze bezrobotnych wobec 12,3% w strukturze ofert pracy), pracowników usług osobistych i sprzedawców (odpowiednio: 12,4% wobec 25,5%), pracowników przy pracach prostych (7,2% wobec 17,1%), a także rolników, ogrodników, leśników i rybaków (2,1% wobec 0,8%). Bardziej wyrównane proporcje między podażą i popytem dotyczą robotników przemysłowych i rzemieślników (21,7% wobec 21,0%), specjalistów (10,3% wobec 6,2%), techników i innego średniego personelu (13,4% wobec 9,2%) i operatorów i monterów maszyn i urządzeń (4,7% wobec 6,9%).

Dokładniejszych informacji na temat popytu na poszczególne zawody dostarczy poniższa lista rankingowa ofert pracy najczęściej zgłaszanych do urzędów pracy. Lista ta obejmuje 26 grup zawodów, w których w 2013r. zgłoszono w skali województwa co najmniej 100 ofert pracy.

Tab. 14. Ranking ofert pracy (wg 4-cyfrowych grup zawodów) zgłoszonych w 2013r. do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego

Lp	Kod zawo-wo-du	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Oferty pracy zgłoszone w 2013r.	
			liczba	%
1.	5153	Gospodarze budynków	2264	9,8
2.	4110	Pracownicy obsługi biurowej	1719	7,5
3.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	1667	7,2
4.	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	834	3,6
5.	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	722	3,1
6.	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	682	3,0
7.	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	536	2,3
8.	5120	Kucharze	316	1,4
9.	9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	295	1,3
10.	9629	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	292	1,3
11.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	283	1,2
12.	7112	Murarze i pokrewni	280	1,2
13.	7115	Cieśle i stolarze budowlani	272	1,2
14.	4321	Magazynierzy i pokrewni	256	1,1
15.	7531	Krawcy, kuźnierze, kapelusznicy i pokrewni	242	1,0
16.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	176	0,8
17.	7126	Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	164	0,7
18.	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	164	0,7
19.	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	164	0,7
20.	5141	Fryzjerzy	162	0,7
21.	7222	Ślusarze i pokrewni	146	0,6
22.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	139	0,6
23.	7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	132	0,6
24.	8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	125	0,5
25.	7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	106	0,5
26.	7131	Malarze i pokrewni	101	0,4

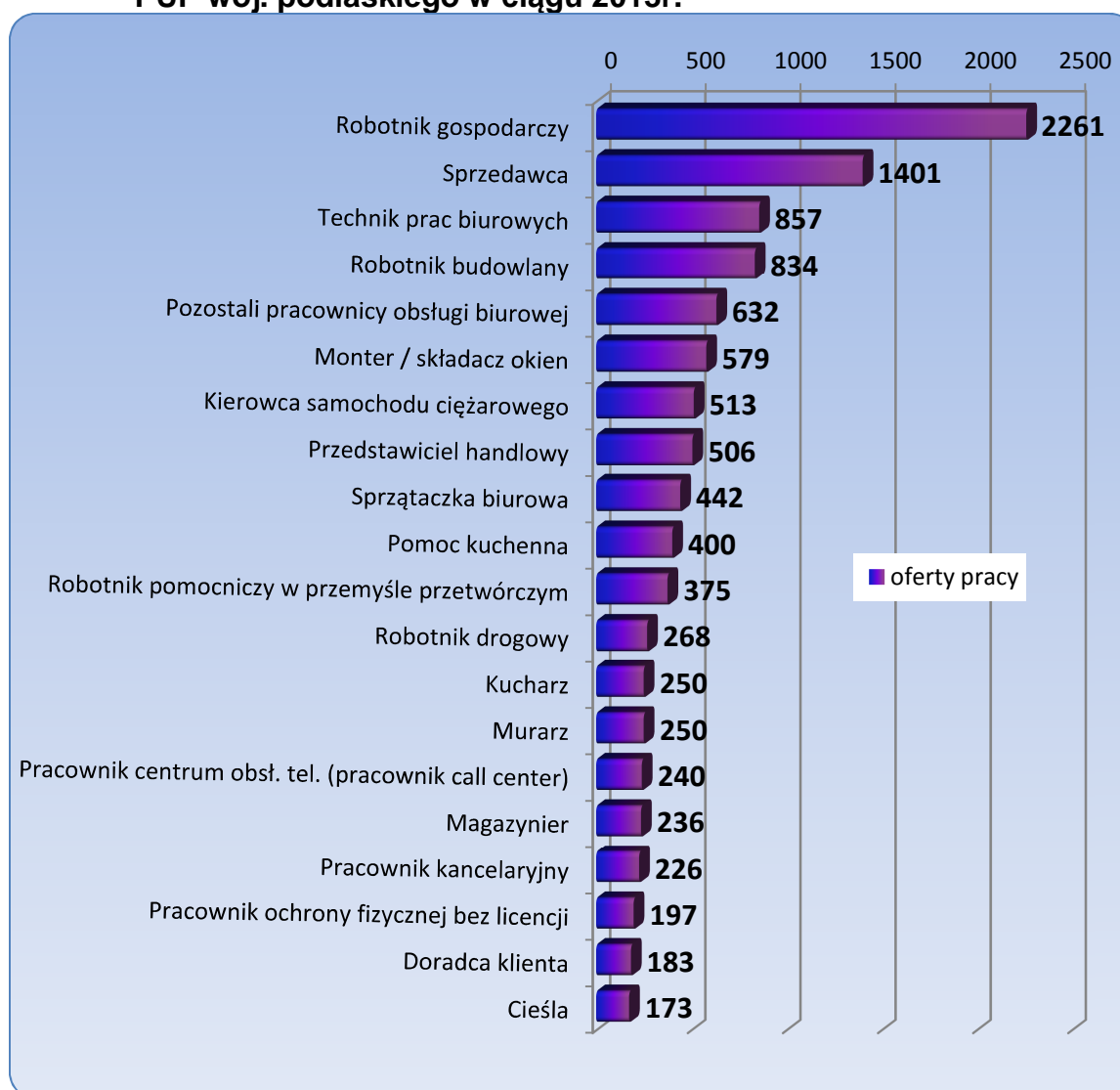
Jak wynika z powyższego zestawienia oraz podobnych zestawień z poprzednich lat, preferencje pracodawców szukających pracowników za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy nie zmieniają się. W strukturze zawodowej ofert zaznaczyła się przewaga 3 grup zawodów, których udział wyniósł łącznie prawie 25% wszystkich propozycji zatrudnienia, tj.: gospodarze budynków – 2264 (9,8% ogółu ofert), pracownicy obsługi biurowej – 1719 (7,5%) oraz sprzedawcy sklepowi – 1667 (7,2%).

Dalsze pozycje w rankingu zostały zdominowane przez oferty pracy w budownictwie (robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, drogowym i wodnym, mura-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

rze, cieśle i stolarze, hydraulicy, elektromechanicy i elektrycy, malarze); przemśle maszynowym (robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, mechaników pojazdów samochodowych, ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali, ślusarze, kierowcy samochodów ciężarowych); przetwórstwie spożywczym (operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych, piekarze, cukiernicy, masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb); odzieżowym (krawcy, kuśnierze, kapelusznicy, szwaczki, hafciarki) dla pracowników biurowych, handlu i usług (magazynierów, kucharzy, fryzjerów) oraz pracowników niewykwalifikowanych (pomocy i sprzątaczek biurowych, hotelowych, pracowników przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowanych).

Wykres 8. Ranking ofert pracy najczęściej zgłaszanych przez pracodawców do PUP woj. podlaskiego w ciągu 2013r.

2. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD)

Statystyka bezrobotnych według sekcji PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności) określa przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji i sektora własności.

W woj. podlaskim wśród bezrobotnych dominowały osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego. W końcu 2012r. zbiorowość ta liczyła 54588 osób, tj. 77,0% ogółu bezrobotnych (przed rokiem było to 52419 osób, tj. 76,3% ogółu bezrobotnych).

Tab. 15. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności w woj. podlaskim - 2013r.

Sekcje PKD 2007	Bezrobotni poprzednio pracujący				Oferty pracy zgłoszone w 2013r.	
	nowozarejestrowani w 2013r.		stan w końcu 2013r.			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo. i rybactwo	1368	2,3	1611	3,0	445	1,9
Górnictwo i wydobywanie	152	0,3	96	0,2	47	0,2
Przetwórstwo przemysłowe	11427	18,9	11198	20,5	3781	16,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimat.	137	0,2	130	0,2	52	0,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność zw z rekultywacją	558	0,9	516	0,9	339	1,5
Budownictwo	6805	11,3	6637	12,2	2847	12,3
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	11832	19,6	10708	19,6	3944	17,1
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2039	3,4	1695	3,1	820	3,6
Transport i gospodarka magazynowa	1847	3,1	1480	2,7	759	3,3
Informacja i komunikacja	534	0,9	398	0,7	218	0,9
Działalność finansowa i ubezpiecz.	914	1,5	778	1,4	548	2,4
Działaln związ z obsługą rynku nieruchomości	692	1,1	681	1,2	289	1,3
Działaln profesjonalna, naukowa i techniczna	1743	2,9	1253	2,3	968	4,2
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3721	6,2	2811	5,1	1625	7,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpiecz społ.	3245	5,4	3146	5,8	2975	12,9
Edukacja	2359	3,9	1752	3,2	1221	5,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1542	2,6	1269	2,3	1165	5,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1176	1,9	880	1,6	629	2,7
Pozostała działalność usługowa	1423	2,4	1212	2,2	389	1,7
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gosp dom produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	117	0,2	203	0,4	2	0,0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	2	0,0	0	0,0	0	0,0
Działalność niezidentyfikowana	6696	11,1	6134	11,2	0	0,0
Ogółem	60329	100,0	54588	100,0	23063	100,0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Analiza struktury bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy wskazuje, że największy ruch kadrowy w 2013r. dokonywał się w następujących sekcjach gospodarki województwa podlaskiego:

- handel; naprawa pojazdów samochodowych –11832 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (19,6%) i 3944 oferty (17,1%),
- przetwórstwo przemysłowe - 11427 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (18,9% ogółu nowo zarejestrowanych) i 3781 zgłoszonych ofert pracy (16,4% ogółu ofert),
- budownictwo – 6805 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (11,3%) i 2847 ofert (12,3%),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 3721 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (6,2%) i 1625 ofert (7,0%),
- administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 3245 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (5,4%) i 2975 ofert (12,9%),
- edukacja - 2359 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,9%) i 1221 ofert (5,3%),
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi - 2039 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,4%) i 820 ofert (3,6%),
- transport i gospodarka magazynowa - 1847 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,1%) i 759 ofert (3,3%).

W 2013r. wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w większości sekcji PKD, największy dotyczył działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej (+532 osoby, +23,3%), handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych (+270 osób, +2,6 %), działalności profesjonalnej naukowej i technicznej (+161osób, +14,7%) oraz rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (+154 osoby, 10,6%). Natomiast spadek odnotowano wśród bezrobotnych pracujących uprzednio w przetwórstwie przemysłowym (-131 osób, -1,2%), górnictwie i wydobywaniu (-36 osób, -27,3%) oraz nieznacznie opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (-3 osoby, -0,2%).

W porównaniu do 2012 roku, w analizowanym roku zaobserwowano wzrost liczby ofert pracy przede wszystkim w sekcjach: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (o 74,5%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo. i rybactwo (o 66,0%), a także działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierającej (o 36,7%) oraz budownictwo (o 36,0%). Spadek liczby ofert pracy wy-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

stąpił w 2 sekcjach: pozostałej działalności usługowej (o 16,3%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (o 10,3%). Liczba wszystkich zgłoszonych w tym okresie ofert zwiększyła się o 3452 oferty, tj. o 17,6%.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Na podlaskim rynku pracy przeważają zawody, na które zapotrzebowanie ze strony pracodawców w postaci zgłaszanych ofert pracy jest znacznie mniejsze niż liczba osób mających kwalifikacje i chcących pracować w danym zawodzie (**zawody nadwyżkowe**). Można też wskazać zawody, w których pracodawcy mają problem ze znalezieniem kandydatów do pracy (**zawody deficytowe**). Nieznaczny procent stanowią natomiast zawody zrównoważone, tj. wykazujące równowagę w zakresie popytu i podaży pracy.

Analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych dokonano na podstawie **wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów**. Jest to procentowy udział liczby zgłoszonych w danym zawodzie ofert pracy w liczbie zarejestrowanych w tym zawodzie bezrobotnych.

Zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Im wyższy wskaźnik, tym większe zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Tab. 16. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r. (wg grup 2-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu zawodów
1	"01"	Oficerowie sił zbrojnych	0
2	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
3	"03"	Żołnierze szeregowi	0
4	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0446
5	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0558
6	"35"	Technicy informatycy	0,1039
7	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,1132
8	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1261
9	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1329
10	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,1362
11	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,1492
12	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,2055
13	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2116
14	"82"	Monterzy	0,2143
15	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,2223
16	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2268
17	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,2292
18	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,24
19	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,2822
20	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,2929
21	"62"	Leśnicy i rybacy	0,3243
22	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,4303
23	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,4402
24	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,4449
25	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,4728
26	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,541
27	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,5729
28	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,5833
29	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,6409
30	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,6525
31	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,6562
32	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,6808
33	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,7307
34	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,7389

zawody nadwyżkowe

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu zawodów	
35	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,8277	
36	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,838	
37	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,8464	
38	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,8521	
39	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,2698	zawody deficytowe
40	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,7	
41	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,1189	
42	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	2,9359	

Na rynku pracy woj. podlaskiego przeważają zawody zaliczane do nadwyżkowych. Wśród 42 średnich grup zawodów wystąpiło 38 grup zawodów nadwyżkowych oraz 4 grupy zawodów deficytowych (ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych; pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki; sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni oraz robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie). Na poziomie kodu 2-cyfrowego nie wystąpił zawód o zrównoważonym popycie i podaży pracy. Jest to więc rynek o głęboko zaburzonej równowadze w zakresie popytu i podaży pracy.

Bardziej szczegółowych danych dostarcza analiza 414 elementarnych (4-cyfrowych) grup zawodów. Wśród podlaskich bezrobotnych zarejestrowanych w końcu w 2013r., można wyróżnić:

- 322 grupy zawodów nadwyżkowych, w tym w 83 nie zgłoszono ani jednej oferty pracy,
- 15 grup zawodów zrównoważonych,
- 77 grup zawodów deficytowych, w tym 11 grup osiągnęło wskaźnik określany jako MAX - wskaźnik ten dotyczy zawodów, w których zgłoszono oferty, ale w ewidencji urzędów pracy nie odnotowano bezrobotnych posiadających te zawody.

W porównaniu do roku poprzedniego (411 zawodów), liczba zawodów deficytowych zmniejszyła się (o 8), podobnie jak zawodów zrównoważonych (spadek o 5), wzrosła natomiast liczba zawodów deficytowych (o 16).

4.1. Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 77,8% ogółu zawodów, jakie wystąpiły w 2013r. w sprawozdawczości urzędów pracy. Obejmowały one 322 elementarne grupy zawodów. W zawodach tych zapotrzebowanie ze strony pracodawców na pracowników było mniejsze niż liczba poszukujących pracy w tych zawodach.

26% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu analizowanego półroczu pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy (83 grupy zawodów). W grupie tej najliczniej reprezentowani byli bezrobotni w zawodach:

- rolnicy upraw polowych,
- operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni,
- kaletnicy, rymarze i pokrewni,
- technicy analityki medycznej,
- dietetycy i specjaliści do spraw żywienia.

Dalsze 41% grup zawodów nadwyżkowych uzyskało wskaźniki intensywności o wartości od 0,002 do 0,3 (134 grupy zawodów). Spośród nich do najliczniej reprezentowanych przez bezrobotnych grup zawodów (liczących co najmniej 500 bezrobotnych) należały zawody przedstawione w poniższej tabeli.

Tab. 17. Ranking najbardziej nadwyżkowych zawodów w woj. podlaskim w 2013r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)
1	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	0,005
2	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	0,0075
3	2631	Ekonomiści	0,0201
4	2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	0,0228
5	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	0,0318
6	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0338
7	3115	Technicy mechanicy	0,0374
8	3112	Technicy budownictwa	0,0465
9	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	0,056
10	2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	0,1026
11	7222	Ślusarze i pokrewni	0,1096
12	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,1212
13	7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	0,13
14	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	0,131

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)
15	7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	0,1485
16	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	0,1549
17	5141	Fryzjerzy	0,1983
18	5120	Kucharze	0,2298
19	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,251
20	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	0,2689

*) Grupy zawodów uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki. Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka.

W woj. podlaskim najbardziej nadwyżkowe zawody skupiły się głównie w trzech grupach zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników, techników i innego średniego personelu oraz specjalistów, i były to:

- zawody robotnicze: związane z przemysłem maszynowym i elektronicznym (ślusarze, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, elektromechanicy i elektromonterzy, ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali),
- zawody rzemieślnicze i sektora usług (piekarze, cukiernicy, stolarze meblowi, mechanicy pojazdów samochodowych, fryzjerzy, kucharze, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy),
- zawody techniczne (technicy rolnictwa, średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy mechanicy, technicy budownictwa),
- zawody specjalistów (ekonomiści, wizytatorzy i specjaliści metod nauczania, specjaliści ds. administracji i rozwoju, specjaliści do spraw zarządzania i organizacji, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych).

Na poziomie poszczególnych specjalności można wskazać następujące najbardziej nadwyżkowe zawody na podlaskim rynku pracy:

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Tab.18. Ranking 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w 2013r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Liczba bezrobotnych w końcu 2013r.
1.	613003	Rolnik	0,0021	485
2.	314207	Technik rolnik	0,0026	781
3.	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0026	387
4.	311512	Technik mechanizacji rolnictwa	0,0034	293
5.	422402	Technik hotelarstwa	0,004	251
6.	834103	Mechanik-oper.pojazdów i masz. rolnicz.	0,006	335
7.	331403	Technik ekonomista	0,0068	1317
8.	264303	Filolog - filologia polska	0,0074	135
9.	311922	Technik technologii drewna	0,0076	263
10.	514105	Technik usług fryzjerskich	0,0097	103
11.	343403	Technik org.usług gastronomicznych	0,0098	204
12.	213205	Inżynier rolnictwa	0,01	200
13.	311924	Technik technologii odzieży	0,0109	275
14.	311204	Technik budownictwa	0,012	501
15.	263302	Historyk	0,0165	121
16.	235107	Pedagog	0,0179	781
17.	263102	Ekonomista	0,0202	643
18.	242222	Spec. ds.org.usług gastr.hotel.i turyst.	0,0218	229
19.	311504	Technik mechanik	0,0253	1186
20.	233025	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,03	200
21.	213303	Specjalista ochrony środowiska	0,0309	194
22.	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	0,0331	151
23.	261906	Prawnik legislator	0,0347	346
24.	242217	Specjalista administracji publicznej	0,0351	855
25.	314403	Technik technologii żywności	0,0382	131
26.	723303	Mechanik maszyn i urządz.budow.i melior.	0,045	111
27.	214503	Inżynier technologii żywności	0,0481	104
28.	311408	Technik elektronik	0,0491	224
29.	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0625	224
30.	233008	Nauczyciel języka angielskiego	0,0629	159

*) Zawody uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki. Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka; ranking obejmuje 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów, w których zarejestrowanych było co najmniej 100 bezrobotnych. Tabela nie uwzględnia maksymalnych nadwyżek oraz zawodów tzw. „pozostałych”.

4.2 Zawody deficytowe

Do zawodów deficytowych zalicza się zawody, w których zakłady pracy miały kłopoty ze znalezieniem pracowników, ponieważ liczba osób poszukujących pracy była mniejsza niż zapotrzebowanie pracodawców. W 2013r. odnotowano 77 grup elementarnych zawodów deficytowych i stanowiły one 18,6% ogółu zawodów występujących w tym czasie w statystykach rynku pracy.

Wśród tych 77 grup zawodów deficytowych, na które pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie w 2013r., w 11 grupach w ewidencji powiatowych urzędów pracy nie było zarejestrowanych bezrobotnych (wskaźnik MAX).

Poniżej przedstawiono ranking najbardziej deficytowych 4-cyfrowych grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu, w których jednocześnie zgłoszono co najmniej 50 ofert pracy w skali województwa.

Tab. 19. Ranking zawodów deficytowych w woj. podlaskim w 2013r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu
1.	4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	60
2.	9213	Robotnicy pomocniczy przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	10
3.	5312	Asystenci nauczycieli	7,2222
4.	7125	Szklarze	3,6196
5.	7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	3,2727
6.	5153	Gospodarze budynków	2,83
7.	7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	2,7838
8.	2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	2,3793
9.	4110	Pracownicy obsługi biurowej	2,2589
10.	5311	Opiekunowie dziecięcy	2,25
11.	9214	Robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie	2,2414
12.	9122	Czyściciele pojazdów	2,2308
13.	3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	2,1923
14.	7116	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	2,1791
15.	3322	Przedstawiciele handlowi	1,9805
16.	7123	Tynkarze i pokrewni	1,9655
17.	9412	Pomoce kuchenne	1,8027

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu
18.	5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	1,6286
19.	4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	1,3958
20.	3321	Agenci ubezpieczeniowi	1,3721
21.	4120	Sekretarki (ogólne)	1,3
22.	9613	Zamiatacze i pokrewni	1,2936
23.	3412	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	1,2595
24.	7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	1,2353
25.	5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1,226
26.	7121	Dekarze	1,1111

*) Grupy zawodów uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt.

Na podlaskim rynku pracy można wskazać następujące grupy zawodów deficytowych:

- na poziomie wykształcenia wyższego: doradcy finansowi i inwestycyjni;
- na poziomie wykształcenia średniego:
  - pracownicy biurowi: pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center), pracownicy obsługi biurowej, recepcjoniści, sekretarki;
  - agenci i pracownicy handlu: przedstawiciele handlowi, sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej, agenci ubezpieczeniowi, pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani;
  - pracownicy usług osobistych, medycznych, rekreacji: asystenci nauczycieli, opiekunowie dziecięcy, średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany, pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej;
- zawody robotników w budownictwie: szklarze, monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków, robotnicy budowy dróg, tynkarze, posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy, dekarze; oraz w przetwórstwie: robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych;
- zawody robotników niewykwalifikowanych: robotnicy pomocniczy przy uprawie roślin i hodowli zwierząt, gospodarze budynków, robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie, czyściciele pojazdów, pomoce kuchenne, zamiatacze.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

Poniżej przedstawiono listę rankingową 30 najbardziej deficytowych specjalności na podlaskim rynku pracy.

Tab.20. Ranking 30 najbardziej deficytowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w 2013r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	Kod grupy zaw.	Zawody	Wskaźnik intensywności deficytu*)	Liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013r.
1.	422201	Pracownik centrum obsł.telefonicznej	60	240
2.	132301	Kierownik budowy	1,12	28
3.	742117	Serwisant sprzętu komputerowego	34	34
4.	961301	Robotnik oczyszczania miasta	33	33
5.	713104	Szpachlarz	22	44
6.	961102	Ładowacz nieczystości stałych	18	36
7.	753102	Gorseciarka	17,8	89
8.	341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	1,3182	29
9.	411003	Pracownik kancelaryjny	10,2727	226
10.	921301	Pomoc.robot.przy upraw.rośl.i hod.zwierz	10	110
11.	811106	Operator ładowarki	1,4444	26
12.	541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	9,6	48
13.	711102	Monter konstrukcji budowlanych	1,5	27
14.	711501	Cieśla	9,1053	173
15.	441202	Kurier	7,8	39
16.	531202	Asystent nauczyciela przedszkola	7,2222	65
17.	522304	Sprzedawca w branży spożywczej	5,8667	88
18.	531103	Opiekunka dzieci w drodze do szkoły	5,625	45
19.	961201	Sortowacz surowców wtórnych	5,3333	32
20.	751402	Przetwórca owoców i warzyw	5,1538	67
21.	932910	Pomocnik piekarza	1,7692	23
22.	711101	Konserwator budynków	4,1667	75
23.	721205	Spawacz metodą MIG	4,1111	37
24.	721204	Spawacz metodą MAG	4,05	81
25.	712501	Monter/składacz okien	3,86	579
26.	921401	Pomocniczy robot.przy konser.ter.zieleni	3,5882	61
27.	932913	Sortowacz	3,5714	75
28.	912202	Operator myjni	3,3333	50
29.	333105	Spedytor	3,25	39
30.	341202	Opiekun osoby starszej	3,1	62

*) Zawody uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt; ranking obejmuje 30 najbardziej deficytowych zawodów, w których pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na co najmniej 20 pracowników. Tabela nie uwzględnia maksymalnych deficytów oraz zawodów tzw. „pozostałych”.

4.3 Zawody zrównoważone

Na wojewódzkim rynku pracy wystąpiło w 2013r. 15 grup zawodów zrównoważonych, tj. takich, w których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) kształtował się w granicach 0,9 – 1,1. Stanowiły one 3,6% ogółu zawodów funkcjonujących w tym okresie na podlaskim rynku pracy.

Grupy zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy na podlaskim rynku pracy zostały wskazane w poniższym zestawieniu.

Tab. 21. Zawody o zrównoważonym popycie i podaży w woj. podlaskim w 2013r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu
1	8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	0,9091
2	8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	0,9262
3	3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	0,9342
4	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	0,9889
5	1311	Kierownicy produkcji w rolnictwie i leśnictwie	1
6	2262	Lekarze dentyści specjaliści	1
7	3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	1
8	4313	Pracownicy obsługi płacowej	1
9	9629	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0069
10	8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	1,0125
11	7212	Spawacze i pokrewni	1,0205
12	8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0526
13	7113	Robotnicy obróbki kamienia	1,0667
14	2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	1,0909
15	5245	Pracownicy stacji obsługi pojazdów	1,0909

W 2013r. wśród zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy wystąpili przedstawiciele prawie wszystkich grup zawodów:

- na poziomie wykształcenia wyższego: lekarze dentyści specjaliści oraz nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych,
- kierownicy i wyżsi urzędnicy: kierownicy w rolnictwie i leśnictwie,
- średni personel: pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, sekretarze medyczni, a także pracownicy obsługi płacowej,
- pracownicy handlu i usług: pracownicy stacji obsługi pojazdów,

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

- zawody robotników wykwalifikowanych w budownictwie i przemyśle: operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych, górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż, spawacze, robotnicy obróbki kamienia,
- zawody związane z kierowaniem pojazdów: kierowcy samochodów ciężarowych, kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów,
- pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

W 2013 roku na rynku pracy woj. podlaskiego bezrobocie rejestrowane nadal rosło, ale tempo jego wzrostu zmniejszyło się. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła o 2,2 tys. osób (o 3,2%), podczas gdy rok wcześniej o 2,8 tys. (o 4,2%). W ślad za tym, w 2013r. zwiększyła się wartość stopy bezrobocia rejestrowanego o 0,4 punktu (w 2012r. o 0,6 punktu), podczas gdy w kraju wartość stopy bezrobocia pozostała bez zmian (w 2012r. wzrost o 0,9 punktu).

W ciągu roku do urzędów pracy zgłosiło 79,7 tys. nowych osób bezrobotnych, tj. o 3,6 tys. osób więcej niż w poprzednim roku (o 4,7%) i były to głównie osoby bez zawodu oraz sprzedawcy, technicy ekonomiści, ślusarze, technicy mechanicy, robotnicy budowlani i mechanicy pojazdów samochodowych.

W 2013 roku pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 23,1 tys. ofert pracy. W porównaniu do roku ubiegłego liczba ofert pracy zwiększyła się o 3,5 tys. (o 17,6%).

W 2013 roku z rejestrów bezrobotnych odeszło 77,5 tys. osób i było to o 4,2 tys. osób więcej niż w roku poprzednim. Główne przyczyny odpływów to: podjęcia pracy (47% odpływów), niepotwierdzenie gotowości do pracy (24% odpływów) oraz podwyższanie przez bezrobotnych swoich kwalifikacji; z tytułu rozpoczęcia szkolenia lub stażu wyrejestrowano łącznie ponad 8,9 tys. osób (12% odpływów).

W związku ze zwiększeniem popytu na pracę zmniejsza się powoli nierównowaga między popytem a podażą pracy. Nadal jednak zarówno wojewódzki, jak i poszczególne powiatowe rynki pracy wykazują znaczne dysproporcje między liczbą zarejestrowanych bezrobotnych (70,9 tys. osób w skali województwa) a liczbą ofert pracy będących w dyspozycji urzędów pracy (23,1 tys. ofert).

Bezrobocie w woj. podlaskim skoncentrowane jest w kilku sekcjach gospodarki, a mianowicie w przetwórstwie przemysłowym (21% ogółu zarejestrowanych w końcu 2013r. bezrobotnych uprzednio pracowało w tej sekcji), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (20%), budownictwie (12%) i administracji publicznej i obronie narodowej (6%) oraz w kilku grupach zawodowych: robotników przemysłowych i rzemieślników (22% ogółu bezrobotnych), techników i innego średniego personelu (13%) i pracowników usług osobistych i sprzedawców (12%).

Jednocześnie z ww. sekcji PKD zgłaszane jest przez pracodawców największe zapotrzebowanie na nowych pracowników, a mianowicie: z handlu i naprawy pojazdów samochodowych pochodziło 17% ogółu ofert wpływających do urzędów pracy, z przetwórstwa przemysłowego – 16%, z administracji publicznej i obrony naro-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

dowej – 13% oraz z budownictwa - 12%. Oferty pracy kierowane były przede wszystkim do pracowników usług osobistych i sprzedawców (26% zgłaszanych ofert), robotników przemysłowych i rzemieślników (21%) oraz do pracowników przy pracach prostych (17%) i pracowników biurowych (12%).

Nadmiar osób bezrobotnych w stosunku do oferowanych miejsc pracy występuje w większości grup zawodów. Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 78% ogółu zawodów, z czego 26% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu 2013r. pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy. Do najbardziej nadwyżkowych zawodów należały przede wszystkim zawody związane z rolnictwem, zawody robotnicze w przemyśle maszynowym i elektronicznym (ślusarze, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, elektromechanicy i elektrycy, monterzy, ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali). Nadwyżka siły roboczej wystąpiła również w zawodach rzemieślniczych i usługowych (piekarze, cukiernicy, stolarze meblowi, mechanicy pojazdów samochodowych, fryzjerzy, kucharze, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy). Także w wielu zawodach technicznych od lat notuje się przewagę podaży pracowników nad popytem na ich pracę (m.in. technicy rolnictwa, średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy mechanicy, technicy budownictwa), podobnie w zawodach specjalistów (ekonomiści, wizytatorzy i specjaliści metod nauczania, specjaliści ds. administracji i rozwoju, specjaliści do spraw zarządzania i organizacji, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych).

Z kolei zawody deficytowe obejmowały 77 grup i stanowiły 19% ogółu zawodów funkcjonujących na rynku pracy w 2013r. Deficyt pracowników na poziomie wyższego wykształcenia wystąpił wśród doradców finansowych i inwestycyjnych. Na średnim poziomie wykształcenia pracodawcy zgłaszali niezaspokojony popyt na pomocników biurowych: pracowników centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center), pracowników obsługi biurowej, recepcjonistów, sekretarki; agentów i pracowników handlu: przedstawicieli handlowi, sprzedawców (konsultantów) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej, agentów ubezpieczeniowych, pracowników sprzedaży, a także pracowników usług osobistych, medycznych, rekreacji: asystentów nauczycieli, opiekunów dziecięcych, średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej, pracowników pomocy społecznej i pracy socjalnej. Brakowało też robotników w budownictwie: szklarzy, monterów konstrukcji budowlanych i konserwatorów budynków, robotników budowy dróg, tynkarzy, posadzkarzy, parkieciarzy

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2013r.

i glazurników, dekarzy; w przetwórstwie: robotników przetwórstwa surowców roślinnych. Niezmiennie zgłaszany był duży popyt na robotników niewykwalifikowanych: robotników pomocniczych przy uprawie roślin i hodowli zwierząt, gospodarzy budynków, robotników pomocniczych w ogrodnictwie i sadownictwie, czyścicieli pojazdów, pomoce kuchenne, zmiataaczy.

W 2013r. wyodrębniono 15 grup zawodów wykazujących równowagę w relacji popyt - podaż pracy (ok. 4%). Wśród nich wystąpili przedstawiciele prawie wszystkich grup zawodowych. Wystąpiły tu zawody specjalistów (lekarze dentyści specjaliści oraz nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych), kierownicy i wyżsi urzędnicy (kierownicy w rolnictwie i leśnictwie), przedstawiciele średniego personelu (pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, sekretarze medyczni, a także pracownicy obsługi płacowej) i pracowników handlu i usług (pracownicy stacji obsługi pojazdów). Dużą część zawodów o zrównoważonym popycie i podaży stanowiły zawody zaliczane do grupy zawodów robotników wykwalifikowanych w budownictwie i przemyśle (operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych, górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż, spawacze, robotnicy obróbki kamienia), a także zawody związane z kierowaniem pojazdów (kierowcy samochodów ciężarowych, kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów).

Stały element podlaskiego rynku pracy stanowi długotrwałe bezrobocie, co znalazło swoje odbicie również w strukturze zawodowej podlaskich bezrobotnych. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie obejmowały w końcu 2013r. ponad 33% całej zbiorowości bezrobotnych. Liczebność osób długotrwałe bezrobotnych wzrosła na przestrzeni ostatniego roku – odnotowano wzrost o 7% (przy ogólnym wzroście bezrobocia rzędu 3%). Do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą przede wszystkim zawody związane z budownictwem, przemysłem maszynowym, spożywczym i odzieżowym, rolnictwem, zawody z grupy pracowników przy pracach prostych. Na część z nich zgłaszany jest ze strony pracodawców duży popyt, co powoduje pytanie z jednej strony o jakość kwalifikacji osób poszukujących pracy, a z drugiej – o oferowane warunki pracy.

Sporządziła:

Joanna Falkowska

